

Politikeres syn på vækst er en af økonomernes helt store hovedpiner

Børsen den 10 december 2025

KOLUMN: En af de store hovedpiner for økonomer, som vi sjældent taler om, er politikere og andre meningsdanneres forståelse af økonomisk vækst. Spørgsmålet er, om de overhovedet forstår, hvordan og hvorfor et samfunds samlede økonomi vokser og udvikler sig.

Min egen erfaring, ligesom mange af mine kollegers, peger på, at svaret er nej. Politikere har ingen forståelse for vækstprocesser, og hvad værre er, har de intet incitament til at prøve at forstå dem.

Problemet er særdeles synligt i Storbritannien, hvor den nye Labour-regering synes endnu mere fortabt end den konservative regering, den afløste sidste år.

Den nye direktør for tænketanken the Institute of Economic Affairs i London – en af Europas ældste og måske mest indflydelsesrige – gav forleden sit bud i The Telegraph.

Lord Frost indrømmede i avisen, at han altid havde troet, at når ministre ikke valgte en politik, der indebar en nogenlunde begrænset skattebyrde, beskyttelse af borgernes ejendomsret, og et system, der belønnede hårdt arbejde og iværksætteraktivitet, var det, fordi “det var lettere at give efter for lobbyers” pres.

Hans erfaring indefra som minister, og den efterfølgende tid i Overhuset har overbevist ham om det modsatte.

Lord Frosts oplevelser er dog ikke kun et britisk fænomen. Det gælder også i Danmark og på EU-plan, at politikere i højere grad end tidligere synes at tro, at vækst er noget, de skaber – ikke borgerne.

Troen på tværs af midten af dansk politik og centralt i Bruxelles synes at være, at vækst er skabt af skat, der finansierer offentlige investeringer og statslig industripolitik.

Det regulerer så, hvilke virksomheder der skal støttes, hvad der skal produceres, og hvor i landet det skal ske. Særligt industripolitik er blevet populær igen, i takt med at erindringen om dens tragiske fiaskoer i 60'erne og 70'erne i forsvundet.

Sagen er, at hvis politikere ingen forståelse har for, hvad der faktisk driver økonomisk vækst, opdager de aldrig, at løfterne om industripolitikens virkning er ren julemandsøkonomi: en politik, der hviler på, at politikere og embedsværk skal vide bedre, hvad folk ønsker sig, hvor fremtidens gennembrud er, og opnå det uden at beslaglægge borgernes ressourcer.

Som årets nobelpris viste, skabes vækst i stedet af årtiers frie rammevilkår og akademisk frihed, som tillader borgernes og erhvervslivets egen innovation. Uden den skabes ingen produktivitetsvækst, der strækker længere end til næste valg.

I sidste ende er det i princippet op til embedsværket at rådgive ministre på bedst mulige måde, uanset ministrenes egne overbevisninger eller mangel på samme.

Men hvis man enten får et miljø, hvor embedsværket enten retter indsatsen mod at hjælpe sin ministers politiske ambitioner, eller hvor politikere og deres topembedsfolk ignorerer tråd fra embedsværk og eksperter med øjnene på den økonomiske bold, er løbet kørt. Man må spørge, hvilken situation det danske folkestyre er i for tiden.

Christian Bjørnskov